

Esas Sayısı : 2018/107

Karar Sayısı : 2018/114

“ ...

Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Merkezi Başkanlığı İzmir Belgelendirme Müdürlüğü'nde başaraştırmacı olarak görev yapan davacı ... tarafından, hakkında yapılan soruşturma sonucunda Türk Standartları Enstitüsü Personel Yönetmeliği'nin 109. maddesinin (D) bendinin (n) alt bendi uyarınca tesis edilen 3 yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin 13.12.2016 tarihli ve 456316 sayılı işlem ile işleme yapılan itirazın reddine ilişkin Türk Standardları Enstitüsü Disiplin Kurulu'nun 02.01.2017 tarihli ve 140 sayılı işlemi ve disiplin cezasına dayanak teşkil eden ve Türk Standartları Enstitüsü Personel Yönetmeliği'nin 109. maddesinin (D) bendinin (n) alt bendinin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle Türk Standartları Enstitüsü'ne karşı açılan davada; Danıştay Onikinci Dairesince dava konusu disiplin cezası verilmesine ilişkin hususu düzenleyen yönetmeliğin dayanağı olan 132 sayılı Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş Kanunu'nun “personel” başlıklı 10/A maddesinin “Enstitü personelinin izin, disiplin, intibak işleri ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.” hükmünün “disiplin” ibaresinin Anayasaya uygunluğu yönünden incelenerek gereği görüldü:

1. DAVAYA BAKMAKTA OLAN MAHKEME VE BU DAVADA UYGULANACAK KURAL

Davaya Bakmakta Olan Mahkeme Olması Yönünden

Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Merkezi Başkanlığı İzmir Belgelendirme Müdürlüğü'nde başaraştırmacı olarak görev yapan davacının, Türk Standartları Enstitüsü Personel Yönetmeliği'nin 109. maddesinin (D) bendinin (n) alt bendi uyarınca tesis edilen üç yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 13.12.2016 tarihli ve 456316 sayılı işlem ile işleme yapılan itirazın reddine ilişkin Türk Standardları Enstitüsü Disiplin Kurulu'nun 02.01.2017 tarihli ve 140 sayılı işlemi ve disiplin cezasına dayanak teşkil eden ve Türk Standartları Enstitüsü Personel Yönetmeliği'nin 109. maddesinin (D) bendinin (n) alt bendinin iptali istemiyle açılan davada Danıştay Onikinci Dairesinin, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 24. maddesi gereğince davaya bakmakta olan mahkeme konumuna sahip olduğu açıktır.

Davaya Uygulanacak Kural Yönünden

22.11.1960 tarihli ve 10661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu'nun “Personel” başlıklı 10/A maddesinin yedinci fıkrasında “Enstitü personelinin izin, disiplin, intibak işleri ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.” hükmü yer almıştır.

Anılan hükme dayanılarak Türk Standardları Enstitüsü Personel Yönetmeliği, 14.07.2002 tarihli ve 24815 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Türk Standartları Enstitüsü Belgelendirme Merkezi Başkanlığı İzmir Belgelendirme Müdürlüğü'nde başaraştırmacı olarak görev yapan davacıya verilen dava konusu kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, TSE Kuruluş Kanunu'nun 10/A maddesinin yedinci fıkrasına dayanılarak yürürlüğe konulan Türk Standartları Enstitüsü Personel Yönetmeliğinin 109 maddesinin (D) bendinin (n) alt bendi uyarınca verildiğinden, iptali istenilen ve disiplin cezalarının da Yönetmelikle düzenleneceği hükmünü içeren 132 sayılı Türk Standardları

Esas Sayısı : 2018/107

Karar Sayısı : 2018/114

Enstitüsü Kuruluş Kanunu'nun "Personel" başlıklı 10/A maddesinin yedinci fıkrasında yer alan "disiplin" ibaresinin bakılan davada uygulanacak kural olduğu ortadadır.

2. 132 SAYILI TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ KURULUŞ KANUNU'NUN BAŞVURU KONUSU HÜKMÜNÜN ANAYASAYA UYGUNLUĞU

Anayasanın 38. maddesi Yönünden

Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında, "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz." hükmü ile "suçun kanuniliği" ilkesi; üçüncü fıkrasında da "Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur." hükmüne yer verilerek "cezanın kanuniliği" ilkesi benimsenmiştir. Anayasa'nın 38. maddesinde yer alan "suçta ve cezada kanunilik" ilkesi uyarınca, hangi eylem ve davranışların yasaklandığı ve bu eylemlere verilecek cezaların hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde kanunda gösterilmesi, kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir.

Anayasa'nın 38. maddesinde idari suç ve cezalar ile adli suç ve cezalar arasında bir ayırım yapılmadığından, her ikisi de bu maddede öngörülen ilkelere tabidir.

Diğer yandan, suç ve cezalara ilişkin düzenlemelerin yalnızca kanun metninde yer alması da yeterli değildir. Bu konudaki yasal düzenlemelerin, bireylerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belirli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde olmalıdır. Bu nedenle, belirli bir kesinlik içinde kanunda hangi fiile hangi hukuksal yaptırımın bağlandığının bireyler tarafından bilinmesi ve eylemlerin sonuçlarının öngörülebilmesi gerekir.

Türk Standartları Enstitüsü Kurumu personeli de dahil tüm kamu personelinin disiplin suç ve cezaları, Anayasa'nın yukarıda yer alan hükümleri gereğince Kanunla düzenlenmesi zorunlu hususlar arasında yer almaktadır. 132 sayılı Kanunda; disiplin cezalarının türleri, disiplin cezasını vermeye yetkili makamlar ve cezaların kesinleşme usulü belirlenmediği gibi disiplin cezalarının verilmesini gerektiren disiplin suçlarının da belirlenmediği görülmektedir. Dolayısıyla disiplin suç ve cezaları bakımından Türk Standartları Enstitüsü Kurumu personeli için Anayasa'nın öngördüğü kanuni bir güvence bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Anayasa'nın 128. maddesi Yönünden

Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasında, "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır." denilmek suretiyle memurlar ve diğer kamu görevlileri özlük hakları bakımından yasal güvenceye kavuşturulmuştur. Bu bağlamda Türk Standartları Enstitüsü Kurumu personelinin özlük haklarını doğrudan etkileyen disiplin işlemlerinin "diğer özlük işleri" kapsamında olduğu ve kanunla düzenlenmesi gerektiği konusunda duraksama bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, iptali istenen kuralın, Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kanunla düzenleme ilkesine de uyarlığı bulunmamaktadır.

Esas Sayısı : 2018/107

Karar Sayısı : 2018/114

3. SONUÇ ve İSTEM

Türk Standardları Enstitüsü Kurumu personeline verilecek disiplin cezalarının Yönetmelikle belirleneceğini öngören itiraz konusu kural, Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen "suçta ve cezada kanunilik" ilkesine ve Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasında hükme bağlanan "kanuni düzenleme" ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Anayasa'nın 152. maddesi ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası gereğince; 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu'nun "Personel" başlıklı 10/A maddesinin yedinci fıkrasında yer alan "disiplin" ibaresinin Anayasa'nın 38. ve 128. maddelerine aykırı olduğu kanısına ulaşılması nedeniyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına; davanın esası hakkında Anayasa Mahkemesince karar verildikten sonra veya dosyasının Anayasa Mahkemesine ulaşmasından itibaren 5 ay geçtikten sonra karar verilmesine, dosyada bulunan belgelerin onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine, 20.02.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."